

1. Информация за процедурата

Конкурс за *интердисциплинарна* академична длъжност *професор* в Американския университет в България в област **2. Хуманитарни науки**, професионални направления **2.2. История и археология** и **2.3. Философия**, обявен в Държавен вестник, брой 80, 24 септември 2021 г.

Това становище се основава на Закона за развитие на академичния състав в Република България, правилника за прилагането му, вътрешните правила и регламенти на Американския университет в България, сред които спада **процедурата за хабилитация**, както и върху допълнителните изисквания за процедурата, публикувани на сайта на Американския университет в България.

Кандидат: *Д-р Диего Лучи*, Американски университет в България

Изготвил становището:

Проф. д-р Джузепе Велтри

Професор ординариус

Професор хонорис кауза по сравнително богословие към Лайпцигския университет

Професор по еврейска философия и религия в Хамбургския университет

2. Изпълнение на критериите за допускане до конкурс

2.1

Кандидатът д-р Диего Лучи **отговаря** на изискванията за академичната длъжност „професор“, съдържащи се в Приложение 1 на този документ. Заключение се основава върху решението на комисията по допускане до конкурс към Американския университет в България и върху предоставените от д-р Лучи документи.

2.2

Кандидатът д-р Диего Лучи **отговаря** на допълнителните изисквания за интердисциплинарната длъжност „професор“, съдържащи се в Приложение 2 към този документ. Заключение се основава върху решението на комисията по допускане до конкурс към Американския университет в България и върху предоставените от д-р Лучи документи.

2.3

Изследователската дейност на д-р Диего Лучи **отговаря** на изискуемия според минималните национални показатели общ брой точки за академичните длъжности „доцент“ и „професор“. Заключение се основава върху решението на верификационната комисия към Американския университет в България и върху предоставените от д-р Лучи документи.

3. Оценка на кандидата

След като се запознах с документите на д-р Лучи, в това становище бих искал да се спра най-вече на неговия отличен педагогически подход, на забележителните му публикации и на репутацията му в международната академична общност.

Нямам детайлни наблюдения върху преподавателската практика на кандидата, но преди четири години присъствах в един от часовете му в Американския университет в България и бях впечатлен от неговата педагогика. Простотата, с която онагледяваше темата на занятието, задълбочените му и широки познания в областта на западната философия и европейската история, вниманието, което отделяше на всеки въпрос и усърдното усилие да даде убедителни отговори, както и неговата популярност сред студентите, го излъчиха за мен като един от най-добрите преподаватели, които съм срещал.

Диего Лучи има завидно реноме, което се дължи на публикациите му и на участието му в международни академични събития. Имах честта да бъда негов домакин през два различни периода в Центъра за академични изследвания „Маймонид“ (на който съм директор) към Хамбургския университет. Мога да ви уверя, че той напълно отговори на очакванията и даде своя сериозен принос към програмата на нашия изследователски център. Д-р Лучи е експерт по ранномодерна и модерна философия, както и по история на идеите. Като автор е добре познат в САЩ, Обединеното кралство, Италия, Франция, Германия, Канада, Австралия и в много други страни. Притежава удивителната способност да формулира изследователски въпроси и да развива убедителна аргументация. Освен това трудовете му винаги включват цитати от огромно количество първични и критически източници, което е завидно качество.

Наскоро излязлата монография на Лучи – „Християнството на Джон Лок“ (*John Locke's Christianity*, Cambridge University Press, 2021) – представлява значим принос към изследванията върху Лок и предлага най-цялостната трактовка до днешна дата на Локовата богословска мисъл. Книгата се състои от шест глави, посветени на отделни аспекти на Локовите размисли за религията. В първа глава Лучи обяснява защо Лок е направил публични религиозните си възгледи през 90-те години на XVII в., като ударението пада върху антиномианството, деизма и върху търсенето на научни или теоретични основи на морала. Лучи правилно отбелязва, че макар и да отхвърля

антиномианството като доктрина, отричаща ролята на добрите дела за спасението, Лок се потивопоставя на дейската идея за естествената религия като достатъчно условие за спасение, а също така не приема дейското виждане за Исус просто като възстановител на природния закон. Във втора глава Лучи анализира подхода на Лок към Светото Писание и неговите пристрастия към арминианството и социнианството. Най-важният аспект на Локовата мисъл, разгледан в тази част на книгата, е доказателството за библейските чудеса, върху което Лок основава отчасти авторитета на Писанието. Именно това основание му позволява да развие историческия метод за интерпретация на Библията. Използвайки този метод, Лок разглежда библейските текстове във връзка с техните контексти и с библейския дискурс като цяло. Трета глава са занимава с Локовите възгледи за природния закон и за закона на Божието откровение, като ударението пада върху съвместимостта между дадения свише рационален закон на Природата и закона на библейското откровение. Лок дори приема откровението като достатъчна основа за природните права и задължения. Освен това, стремейки се да намери здрава основа на морала, Лок описва Исус Христос не просто като възстановител на природния закон, защото Спасителят допълва този закон със зададени през откровение истини за наградите и наказанията в отвъдното, и за Божията милост към покаяните се вярващи. В четвърта глава – „Душата и Страшният съд“ – Лучи разглежда Локовите възгледи за живота в отвъдното и за Деня на страшния съд. Лок вярва във възкресението на мъртвите, но не със смъртните им тела, а с тела, които са превърнати в непоковаряеми и духовни. Пета глава се фокусира върху един особено спорен въпрос – Локовите разбираня за Троицата и за Христовата природа. Според Лок е неразумно да се противопоставиш открито на църковните и политическите власти по този въпрос, тъй като по това време все още е опасно да се оспорва тринитарианската догма. Въпреки това, както публикуваните, така и непубликуваните Локови текстове навеждат на мисълта за една не-тринитарианска христология, в която Христос фигурира като Месията, но не и като божествена личност. Лучи развива смислената теза, че хетеродоксалните убеждения на Лок са изиграли своята роля при формирането на възгледите му за религиозната толерантност и за иренизъм, с които са пропити богословските му текстове. Иренистката нагласа, която става отчетлива в Локовите по-късни писания върху религията, и последвалите от нея възгледи, са предмет на шеста глава, озаглавена „Религиозна толерантност и християнски иренизъм“. Лучи с основание твърди, че Лок е бил толерантен не само към християните, приели закона на християнската вяра, но и към други групи вярващи (евреи, мюсюлмани, езичници и

деисти), защото те поне са приели божествения природен закон. По същата причина е нетолерантен към атеистите, които отхвърлят съществуването на Бог, а оттам и божествения морален закон. Освен това Лучи доказва, че Лок е бил нетолерантен и към римските католици заради неморалните им практически принципи, докато в същото време е разглеждал протестантите антиномианци само като потенциално неприемливи, откъдето следва, че към тях може да се прояви толерантност, ако не вършат неморални или незаконни дела. Тази оригинална преоценка на Локовите възгледи за толерантността, стъпващи върху идеите му за религията и морала, вероятно ще зададе нови посоки за изследвания върху този философ.

Книгата на Лучи изяснява много важни аспекти от философията на Лок, свързани с природния закон, с разбиранията му за трансцедентното и иманентното и с идеите му за търпимостта. В тази книга, както и в седем статии върху Лок, публикувани между 2018 и 2021 г., Лучи очертава една философска линия, която остава отворена за по-нататъшни проучвания. Книгата му прави преоценка и на контекста на Локовата богословска мисъл, като предлага щателен анализ на няколко философски и богословски доктрини, превърнали се по-късно в част от наследството на европейското Просвещение. Бих искал да обърна специално внимание на два други приносни текста на Лучи върху Лок. Статията „Библейските корени на Локовата теория за личната идентичност“ (“The Biblical Roots of Locke’s Personal Identity”, 2021) хвърля поглед към теорията на философа за личната идентичност в контекста на неговата библейска херменевтика. В друга статия – „Политическият скептицизъм, моралният скептицизъм и границите на толерантността у Джон Лок“ (“Political Skepticism, Moral Skepticism, and the Scope and Limits of Toleration in John Locke”, 2018) – Лучи насочва вниманието си към политическия скептицизъм на Лок, който му е позволил да очертае правомощията на гражданския магистрат и да изложи солидни аргументи за разделението между държавата и религиозните общности. Тези статии са основополагащи, защото поместват Локовата философска и политическа мисъл в контекста на неговите размисли за религиозната вяра.

В горните два абзаца се спрях основно на наскоро публикуваните текстове на Лучи върху Лок, които свидетелстват за изследователските му интереси понастоящем, но в по-общ план неговите публикации показват задълбочените му познания за философския, религиозния и интелектуалния живот през XVII и XVIII в., като ударението пада върху Великобритания. Лучи е специалист по английски деизъм и в тази област е признат за

международен авторитет. Първата му монография – „Светото Писание и деизъм“ (*Scripture and Deism*, 2008) – е посветена на това философско течение. Вниманието в нея е насочено по-конкретно към библейската херменевтика на английските деисти и към мястото на английския деизъм в ранномодерната британска и европейска култура. Освен това Лучи е публикувал широко цитирани статии за възгледите на английските деисти за толерантността (2002, 2017), за връзките между английския деизъм и еврейската култура (2007, 2008, 2012, 2019) и за близостта на деизма с други хетеродоксални нагласи като отричането на чудесата и анти-тринитарианството (2015, 2019). Лучи наистина познава много добре хетеродоксалните протестантски и анти-тринитариански течения, за което свидетелстват няколко от неговите текстове. Не бива да пропускаме и великолепната статия „Предникейският авторитет и Троицата в Англия през XVII в.“ (*Ante-Nicean Authority and the Trinity in Seventeenth-Century England*”, 2018), която е пример за експертизата му по философски и богословски теми през ранномодерния период. Както и други публикации на Лучи, тази статия излиза в престижното списание *Intellectual History Review*. Изследванията на Лучи са приносни и във връзка с преоценката на някои автори от XVIII в., като например деиста Уилям Уоластън, скептика Хенри Додуел Младши, юриста Джузепе Компаньони, пътешественика Луиджи Кастилиони и авантюриста Джакомо Казанова. Текстовете му върху тези автори (2006, 2007, 2013, 2014, 2015, 2016) показват забележителна способност да се изследват неосветявани досега източници и да се преосмисля ролята на отдавна забравени интелектуалци в просвещенска Европа.

Лучи е експерт и в полето на еврейско-християнските и еврейско-нееврейските отношения в ранномодерна Европа. Съавтор е на важна книга за просвещенския дебат относно еманципацията на евреите (2012), която прави преценка на няколко значими текста от XVIII в. по този спорен въпрос. Автор е на редица статии за еманципацията на евреите (2006, 2011, 2014), за употребата на еврейски източници в ранномодерна Англия, по-конкретно в произведенията на Нютън, Лок и деистите, както и на статия за влиянието на еврейските идеи върху дебата за произхода на коренното американско население (2005). Повечето от тези публикации разглеждат пренебрегвани теми, като по този начин допринасят значително за едно по-цялостно разбиране на сложността в отношенията между еврейската и европейската култура през ранномодерния период.

Без никакво съмнение д-р Лучи принадлежи към най-добрите учени от неговото поколение. Той е признат за международен авторитет в своите изследователски полета,

доказателство за което са не само забележителните му публикации, но и поканите за лекции в престижни университети (сред които спадат Кеймбридж и Оксфорд).

Свидетелство за неговото равнище е и участието му в многобройни международни академични прояви, изследователските грантове и поканите да води курсове като гост-лектор, както и останалите му приноси към живота на гилдията – ролята му като организатор на конференции, рецензент, член на атестационни комисии и член на няколко научни дружества. Той е участвал в значими изследователски проекти, финансирани от частни и публични институции в САЩ, Италия, Германия и Обединеното кралство, а освен това е бил научен ръководител на две докторски тези в Италия. Сред университетите, спонсорирали неговите изследователски проекти, личат имената на Бостънския университет, Лондонския университет и Хамбургския университет. Този факт е още едно доказателство за неговия успех като учен с международно реноме. Освен това публикациите му се радват на многобройни цитирания в известни книги и статии на основни авторитети в неговото поле. В документацията за тази процедура д-р Лучи е представил списък със 123 цитирания, като този впечатляващ брой не изчерпва всички публикации, които реферират към неговите трудове. Това още веднъж доказва, че книгите и статиите на д-р Лучи са широко известни и ценени в международната академична общност. Нямам критични забележки или препоръки към кандидата, предвид многобройните му научни постижения, забележително високото качество на научната му продукция и солидната му репутация в научната общност. Изследванията му върху ранномодерната и модерната философска, политическа и богословска мисъл – особено тези върху Лок, английския деизъм, еврейско-нееврейските и еврейско-християнските отношения, върху антитринитарианските течения – убедително преосмислят и преоценяват религиозното измерение на ранномодерната и просвещенската култура. Техният принос за развитието на полето е значителен.

В заключение, безрезервно препоръчвам да се присъди на Диего Лучи титлата „професор“ в съответствие с българското законодателство.

Подпис и дата:

Prof. Dr. Giuseppe Veltri

10.12.2021 г.

Изисквания за академичната длъжност „професор“**Изтрийте ненужното:**

ДА	Кандидатът има докторска степен;
ДА	Кандидатът е заемал длъжността „доцент“ поне шест години или има поне шестгодишен преподавателски опит в признати и акредитирани висши учебни заведения
ДА	Ако е вътрешен за Американския университет в България, кандидатът е получил положително финално становище за повишение в длъжност „професор“ след атестация, проведена според вътрешните правила на Американския университет в България, съобразени със законодателството на САЩ и изложени в Преподавателския правилник.
ДА	Кандидатът има публикувана монография
ДА	Ако кандидатът не е заемал длъжността „доцент“, придобита според българското законодателство, той е публикувал повече от една монография
ДА	Кандидатът има други изследвания, академични или приложни трудове
ДА	Нито една от представените за настоящата процедура публикации не повтаря публикациите, използвани за придобиването на докторска степен от страна на кандидата или за друга процедура за академична длъжност според българското законодателство;
ДА	Кандидатът не е бил уличаван в плагиатство за свое произведение
ДА	Кандидатът има преподавателски опит в признато и акредитирано висше учебно заведение
ДА	Кандидатът има опит при прилагането на интерактивни педагогически методи;
ДА	Кандидатът е преподавал поне две години на английски език във висше учебно заведение с преподаване на английски език.
ДА	Кандидатът е преминал поне една атестация за преподавателска, изследователска и административна дейност в признато и акредитирано висше учебно заведение, предлагащо образование в стил “liberal arts”. В атестацията са взети предвид и положителните оценки на студентите.

Подпис и дата:

Prof. Dr. Giuseppe Veltri

13.12.2021 г.

Допълнителни изисквания
за интердисциплинарната длъжност „професор“
в професионални направления 2.2. История и археология и 2.3. Философия

Допълнителни характеристики: Ранномодерна философия и история на идеите с фокус върху Англия и/или англоезичния свят.

Изтрийте ненужното:

Изследователска насоченост:

ДА	Философия на XVII и XVIII в. с фокус върху Англия и/или англоезичния свят
ДА	История на идеите през ранномодерния период и епохата на Просвещението с фокус върху Англия и/или англоезичния свят
ДА	Английската философска, политическа и богословска мисъл и нейното международно влияние
ДА	Видни англоезични философи и интелектуалци

Преподавателски опит:

ДА	История на философията с фокус върху времето след ранномодерния период
ДА	История на моралните и политическите теории с фокус върху времето след ранномодерния период
ДА	Философия и история на идеите през ранномодерния период и епохата на Просвещението
ДА	Обзорни и специализиране курсове по европейска история, философия, етика и политическа теория

Подпис и дата:

 Prof. Dr. Giuseppe Veltri

13.12.2021 г.

Минимални национални показатели

Област 2. Хуманитарни науки

Професионално направление 2.1. Филология, 2.2. История и археология, 2.3. Философия, 2.4. Религия и теология

Група от показатели	Показател	Брой точки	Минимални изисквания				
			Доктор	Д-р на науките	Гл. асистент	Доцент	Професор
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50	50	50	50	50	50
Б	2. Дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките"	100	-	100	-	-	-
В	3. Хабилатационен труд - монография	100	-	-	-	100	100
Г	4. Публикувана монография , която не е представена като основен хабилатационен труд	100	30	100	-	200	200
	5. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките"	75					
	6. Статии и доклади , публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	30/n					
	7. Статии и доклади , публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10/n					
	8. Студии , публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	45/n					
	9. Студии , публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/n					
	10. Публикувана глава от колективна монография	20/n					
	11. Съставителство на речници (само за 2.1)	40/n					

Група от показатели	Показател	Брой точки	Минимални изисквания				
			Доктор	Д-р на науките	Гл. асистент	Доцент	Професор
Д	12. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	15	-	100	-	50	100
	13. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	10					
	14. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	5					
Е	15. Придобита научна степен "доктор на науките"	40	-	-	-	-	100
	16. Ръководство на успешно защитил докторант (n е броят съръководители на съответния докторант)	40/n					
	17. Участие в национален научен или образователен проект	15					
	18. Участие в международен научен или образователен проект	20					
	19. Ръководство на национален научен или образователен проект	30					
	20. Ръководство на международен научен или образователен проект	40					
	21. Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа	40/n					
	22. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа	20/n					